

ORSZÁGOS SZÉCHÉNYI KÖNYVTÁR
MAGYAR NEMZETI KÖNYVTÁR

BIBLIOTHÈQUE NATIONALE SZÉCHÉNYI
BUDAPEST, HONGRIE

FM3/9169

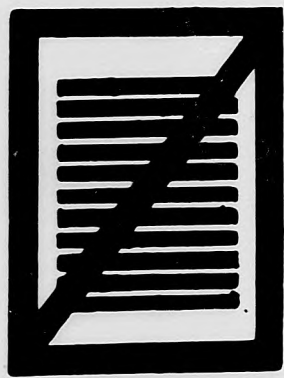
1964: SZEPT. 2

A MIKROFILMEZÉSŐL SZÁNDÉKOSAN KIHAGYOTT
LAP

AZ EREDETI DOKUMENTUMBAN A LAP ŰRES

AZ EREDETI DOKUMENTUMBÓL A LAP HIÁNYZIK

AZ EREDETI DOKUMENTUM ROSSZUL OLVASHATÓ

MAGYAR TÁVIRATI IRODA. BELFÖLDI HIREK
1964. /évf.nélk./   jan.1-dec.31.

Hiány: márc.19. 21-26.lap., ápr.3./Különkiadás./ 31-35.lap.,
ápr.9. /Különkiadás./ 32.lap., jun.2. 13-18.lap.,
jun.18. 17-20.lap., dec.1. 13-20.lap.

bb 83. budapestre érkezett az algériai kulturális ügyek kormánybiztosa

rn:/m

1964. szeptember 1.

Kedden este a kulturális kapcsolatok intézetének meghívására budapestre érkezett murad burbune író és költő, az algériai kulturális ügyek kormánybiztosa, az fn kulturális bizottságának vezetője, szerdán délelőtt látogatást tesz a magyar írók szövetségében, ahol darvas józsef, a szövetség elnöke fogadja. /mti/

---

bb 84. budapestre érkezett az nszép pártmunkás küldöttsége

k/m/zs

1964. szeptember 1.

a magyar szocialista munkáspárt központi bizottságának meghívására kedden budapestre érkezett a német szocialista egységpárt pártmunkás küldöttsége. a küldöttséget harri tisch, a központi bizottság tagja, rostock megye pártbizottságának első titkára vezeti.

a küldöttséget a ferihegyi repülőtéren pullai árpád, az mszmp központi bizottságának tagja, a kb osztályvezetője és darvasi istván, a központi bizottság osztályvezető helyettese fogadta. jelen volt siegfried hienzsch, a német demokratikus köztársaság budapesti nagykövetségének első titkára. /mti/

---

bb 85. a magyar pen club és a magyar unesco bizottság

ta vm

1964. szeptember 1.

meghívására hazánkba érkezett roger caillois neves francia író és esszéista, az unesco szépirodalmi osztályának vezetője.

roger caillois szeptember 3-án, csütörtökön délután öt órakor „a fantasztikus elem szerepe az irodalomban”, címmel előadást tart az írók klubjában/bajza utca 18./mti/

21.05

- 48 -

VEGE

MTI.

Kiadja a Magyar Távközlési Iroda, Budapest, I, Béni utca 6. 7. Telefonszám: 169 400, 869 800

A szorosan tartott és bizalmas a vezetőgárgató felé

mti b e l f ö l d i h í r e k

1964. szeptember 2.

bb 1. haydn és beethoven levelei, szigligeti, paulay, hevesi rendezőpéldányai - tizenöt esztendő a színháztörténeti tár

i áe/gg/m/zs

1964. szeptember 2.

tizenöt esztendő az országos széchenyi könyvtár színháztörténeti tára, amely a könyvtár színházi vonatkozású dokumentumainak és a nemzeti színház történeti gyűjteményének egyesítésével alakult. a gazdag állomány azóta több színház és magánszemély gyűjteményével bővült.

a másfél évtizedes gyűjtő és rendszerező munka eredményeként a magyar színházi kultúra fejlődésének ritka értékű dokumentumait láthatják az érdeklődők. ezek közé tartoznak például a régi szövegek könyvek, molnár györgy, szigligeti ede, paulay ede, hevesi sándor rendező-példányai.

a színháztörténeti tár mondhatja magáénak európa egyik legnagyobb szintap-gyűjteményét, amely mintegy 350.000 darabból áll. legértékesebb darabjai a magyar színészet hőskorából származnak, s még kézírással készültek. a magyar színháztörténet elmúlt 100 esztendejéről ad áttekintést a mintegy 30.000 darabot magában foglaló fénykép és nyomtatványgyűjtemény.

a színháztörténet kutatói számára nélkülözhetetlen alapanyag az egykori esterházy-színház iratanyagát - többek között haydn és beethoven leveleit - tartalmazó, ugynevezett acta musicalia és acta theatralia gyűjtemény, valamint a vigszínház irattára és főképpen a nemzeti színáz teljesen elpusztult irattárának másolatai anyaga. /mti/

- 1 -

Zsolt

bb 2. új hidak a rákos-patakon

1 ni/tné/m/zs

1964. szeptember 2.

a fővárosi tanács tetemes összeget irányzott elő a rákos-patak rendezésére. a patak szabályozása a 14. kerületi szakaszon ebben az évben elkészül, a rákoskeresztúri mederrészt 1965-66-ban rendezik. a medret kitisztítják, a gátakat megerősítik, a holtágakat megszüntetik, s egyúttal a patakot keresztelőd közúti hidakat is átépítik a cinkotai utnál, a malom utcánál a csabai utnál a kelecsény utcánál és a szabadság sugárutnál.
/mti/

---

bb 3. „szigetlakó”, vaddisznók garázdálkodnak a dráva mentén

vid/ká/tr/m

1964. szeptember 2.

a drávamenti erdőségekben ritka vadnak számított korábban a vaddisznó, most viszont helyenként egész falkák tűnnek fel és pusztítják a gazdaságok kukoricáját, burgonyáját. a vadászok kiderítették, hogy ezek a vaddisznók zömmel a dráván túlról, a jugoszláv erdőkből jönnek. bámulatos ügyességgel usznak keresztül a sebes-sodrású folyón, az utánuk küldött kutyák nem is tudják utolérni őket a vízben. a drávamenti szövetségi gazdák, akik közül sokan tagjai valamelyik vadász-társaságnak, puskával a kézben őrzik a termést. sikerült is már több vaddisznót leteríteniük. a tavasz állatok azonban a vadászok közeledtére rendszerint biztonságos menedékhelyre vonulnak - a dráva szigeteire. a folyó számos kisebb-nagyobb lakatlan szigetén huzzák meg magukat a vadászatok idején és csak utána térnek vissza a szántóföldekre. /mti/

---

bb 5. tízezer házegészségőr budapesten

1 ni/tné/m/zs

1964. szeptember 2.

a budapesti vöröskereszt-szervezetek és a tanácsok fővárosszer-
te kiépítették a házegészségőr hálózatot, s mozgalmában rész-
vevő társadalmi segítők száma ma már meghaladja a tízezret. a
szükséges ismeretek elsajátítására a vöröskereszt helyi szerve-
zetei most továbbképző tanfolyamokat rendeznek a lakónézők
egészségügyi aktivistái számára. /mti/

- 2 -

bb 4. magyar filmek a bergamo-i a gijoni és a new york-i fesztiválokon

1 s/tr/m/zs

1964. szeptember 2.

szeptember közepén három nagyszabású nemzetközi fesztiválon képviseltetik magukat a magyar filmművészek. a szeptember 11-16.-között a spanyolországi gijónban sorra kerülő gyermek-film-fesztiválon két kis filmmel „a dal öröme”, -vel és a „kézenfogva”, című rövidfilmmel veszült részt.

szeptember 12- nyitják meg az olaszországi bergamóban a kis-filmek már hagyományos fesztiválját. a múlt évben ezen a talál-
kozáson emlékeztető magyar siker született: takács gábor rendező az „arany metszés”, című filmjével nagydíjat nyert. az idei fesztiválon szintén takács gábor képviseli a magyar művészeket. két képzőművészeti filmje a „kompozíció a festészetben”, és a „színek a festészetben”, című alkotása indul a nemzetközi seregszemlén.

a két európai filmversennyel egyidejűleg new-yorkban is nemzetközi fesztivált rendeznek. ezen a „vigyázat mázolvá!”, című kisfilmünket és az „1,23 ...”, valamint a „párba!”, című rajzfilmünket mutatják be. /mti/

---

bb 6. szedik az aranyparment, megérett a mosolygós batul szabolcsban

vid/ká/tr/m

1964. szeptember 2.

a szabolcs-szatmár megyei gyümölcskertekben megkezdtek az alma-szüretet. a déli fekvésű hegyoldalakon a szokottnál néhány nappal korábban érett be az aranyparment, és az élénk piros, mosolygós batul. a téli almák közül ez a két fajta kerül legkorábban a csomagoló, tároló helyiségekbe és a piacokra. az illatos, zamatos termésből előreláthatóan mintegy háromezer vagonnyit szednek le a fákról.

az első téli almák betakarításával egyidőben gyors ütemben szállítják a göngyöleget. mintegy hatmillió almásládát raknak hatalmas kazlakba a kertek közelében. /mti/

- 3 -

László

bb 7, 1848.-as röplap mátészalkán

vid j vm sr

1964. szeptember 2.

az 1848-as forradalom mit kíván a magyar nemzet? című, 12 pontot tartalmazó eredeti röplapjának egy példánya került elő mátészalkán egy családi bibliából. a röplap anyaga már erősen megrongálódott a nyomtatott szöveg azonban még ma is jól olvasható rajta./mti/

- . -

bb 8. átépítik a pestlőrinci szabadtéri színpadot

i di hné vm zs

1964. szeptember 2.

pestlőrincen a következő hónapokban átépítik, korszerűsítik a szabadtéri színpadot, az átalakítás terveit a kerületi népfront-bizottság segítőtársai készítették társadalmi munkában, ugyanakkor elvállalták, hogy az építkezés idején - szabadidejük egy részében - figyelemmel kísérik, ellenőrzik a munkálatokat is./mti/

- . -

bb 9. „festenek,, a fácánok bikácson

vid ká tr vm

1964. szeptember 2.

a tolna megyei bikácsi erdőbe ezernél több fácáncsirkét telepítenek a tatal fácánnevelőből. a szárnyas vendégek többsége már megérkezett új lakóhelyére. a ligetes erdőkben szabadon eresztett nyolctíz hetes fácáncsirkék már „festenek,, azaz felöltik eredeti színű tollruhájukat. a felnövő fácánkakasokat az év végén már vadásszák.
/mti/

- . -

-4-

bb 10. „idegennyelvű,, klubdélutánok a 13. kerületben

i di/hné-lm cz

1964. szeptember 2.

a 13. kerületi népfront-bizottság ősszel ismét megindítja az idegennyelvű klubdélutánok sorozatát. ezeken egy-egy nyelvtanár vezetésével kizárólag a választott idegen nyelven, németül, angolul, franciául, stb. társalognak a résztvevők./mti/

- . -

bb 11. intézkedés a tanárképzés gyorsítására - főiskolai, egyetemi oktatás kihelyezett tagozatokon

i vt/gk-lm zs

1964. szeptember 2.

a művelődésügyi miniszter rendelkezést adott ki a tanárképzés gyorsítására, a pedagógushiány fokozatos csökkentésére. a rendelkezés értelmében békéscsabán, szolnokon és zalaegerszegen - ideiglenes jelleggel, a szükségletnek megfelelő létszámmal - megszervezik a kihelyezett tanárképző főiskolai nappali tagozatos képzést. szervezettel a békéscsabai és a szolnoki tagozat a szegedi, a zalaegerszegi tagozat pedig a pécsi tanárképző főiskolához tartozik. a kihelyezett tagozatok hallgatói négyéves, két szakos képzésben részesülnek. a szegedi tanárképző főiskolának a budapesti tanítóképző intézetben szintén kihelyezett levelező tagozata nyílik.

a középiskolai tanárhiány enyhítését szolgálja a tudományegyetemek kihelyezett esti tagozatainak megszervezése. sopronban, pécsen és miskolcon - ugyancsak ideiglenes jelleggel - az ötvös loránd tudományegyetem, a szegedi józsef attila tudományegyetem, illetve a debreceni kossuth lajos tudományegyetem indít kihelyezett esti tagozatot, amelyen hároméves tanulmányi időben nyelvszakos tanárokat képeznek.

ezenkívül a marx károly közgazdaságtudományi egyetemnek kihelyezett esti tagozata lesz győrött, miskolcon és szegeden.

a kihelyezett levelező, illetve esti tagozatokon az oktatás szeptember 10 és 20 között kezdődik./mti/

- . -

8,15/m

8.40 *csel*

-5-

mk

bb 12. versbarátok a csepeli könyvtárban

1 áe/gk- zs

1964. szeptember 2.

a fővárosi szabó ervin könyvtár csepeli fiókjában rendszeresen versdelutánokat tartanak, amelyeket a világirodalom legszebb költői alkotásait ismertetik meg az érdeklődőkkel. beszámolnak a költemények keletkezésének körülményeiről, elemzik mondanivalókat és a költői módszereket is. a kezdeményezésnek máris nagy sikere van: a költészet barátainak köre - elsősorban a munkások és az ipari tanulók között - alaposan megnőtt, s az utóbbi időben nemcsak a verseskötetek, hanem a verstani tanulmányok, a költői műhelytitkokba bepillantást nyújtó szakkönyvek forgalma is ugrásszerűen emelkedett./mti/

--

bb 15. az építőipar már készült a télre - mintegy 4000 jövő évi lakás építését kezdték meg

1 sb/hné-lm vg

1964. szeptember 2.

az utóbbi években sok gondot okozott a tél az építőknek. ezért az idén nemcsak az őszi hónapokban, hanem már korábban elkezdték a felkészülést a télre és egyúttal a jövő évi feladatok megalapozására. az 1965. évi lakásépítési feladatoknak jelentős részét már ismerik az építésügyi minisztérium vállalatai. többek között a három nagy budapesti lakásépítő vállalatnak, az előzetes tervek szerint majdnem 6000 új otthont kell átadni a jövő évben. ebből mintegy 1200 lakás építését máris megkezdték, hogy a hidegek beálltáig tető alá kerüljenek az épületek, s így télen is védett munkahelyen dolgozhassanak.

az építésügyi minisztérium budapesti és megyei vállalatai országos viszonylatban mintegy 4000 jövő évi lakás építését kezdték meg. az új épületek munkálatainak több mint 20 százalékát már elvégezték. a tél kezdetéig hátralevő hónapokban azonban nemcsak az új lakóházak befedését és beüvegezését akarják elvégezni, hanem a fűtőberendezések felszerelését is. az épületek egy részében már a végleges kazánt, vagy a fűtési hőközpontot is felállítják az őszi hónapokban. az építőgépjavitó és gyártó vállalat dolgozói pedig többszáz újfajta hőlégfúvó-berendezést készítenek, amellyel az átmenetileg kazán nélkül álló épületekben is gondoskodnak a munkahely fűtéséről./mti/

--

8.30/a

8.55

- 6 -

MM

bb. 13. magnetohidrodinamikus, termoionikus és termoelektromos energiaátalakítás - mi rejlik a szovjet atomkutatás legújabb sikere mögött

1/tz/gg/a/vg

1964. szeptember 2.

a lapok hírt adtak arról, hogy a kurcsatovról elnevezett szovjet atomkutató intézetben üzembe helyeztek egy olyan nukleáris berendezést, amely a reaktorban keletkező hőt közvetlenül alakítja át elektromos energiává. az esemény jelentőségéről és az e téren végzett kutatások jelenlegi állásáról nyerges páál gépészmérnöktől, a villamosenergiaipari kutató intézet főmunkatársától kért tájékoztatást az mti munkatársa.

az atomreaktorokban felszabaduló energiának közvetlenül elektromos energiává való átalakításán - hangzott a válasz - évek óta fáradoznak a kutatók. a feladat megoldására elvileg háromféle lehetőséget is sikerült kidolgozniok.

az ugynevezett magnetohidrodinamikai átalakítás esetén a reaktorban keletkező hővel plazma-állapotra hevített és így ionizálódott gázt állandó mágneses térben tartott csatoronán áramoltatják át, aminek hatására mintegy „indukált”, áram keletkezik. ebben az esetben gázt közvetítő közegnek is tekinthető, az átalakulás tehát nem teljesen közvetlen. egyébként az eljárásnak valószínűségi energiatermelésre való alkalmazása előtt még számos bonyolult kérdést kell megoldani, minthogy ennek a „generátornak”, a működtetéséhez igen magas hőmérsékletű ionizált gázra van szükség.

a másik lehetőség, a termoionikus módszer tulajdonképpen különleges kihasználása annak a törvényszerűségnek, hogy ha a megfelelő környezetbe helyezett katódot hevítik, felületéről elektronok áramlanak az anód felé, ami gyakorlatilag már az áram létrejöttét jelenti.

végül a harmadik megoldás - amelyet különleges körülmények között, például a mesterséges égitesteken már alkalmaznak is - a termoelektromos átalakítás. ez viszont azon alapszik, hogy az összeforrasztott fémekben a hőmérséklet-különbség hatására ugynevezett termofeszültség lép fel, s ez megindítja az elektromos áramlást. ha a hőmérséklet-különbség előidézéséhez szükséges hőt atomreaktorban termelik, tulajdonképpen közvetlenül a nukleáris energia alakul át elektromos energiává.

a jövő szempontjából a döntő kérdés a határfok. jelenlegi erőműveink az energiahordozó energiatartalmának általában 30-35, a legjobb esetben körülbelül 40 százalékát alakítják át villamos energiává. nyilvánvaló, hogy - egészen kivételes esetektől eltekintve - csak ennél kedvezőbb határfok adhatja meg bármelyik, most még csak a kísérletezés stádiumában levő módszer létjogosultságát./mti/

8.45/m

9.00

- 7 -

MM

bb. 14. az idén párizsban is rendez szilvesztert az ibusz

i/tz/tr/a/vg

1964. szeptember 2.

az idei év^{az} első, amikor párizsba is elviszi szilveszterezni a magyar turistákat az ibusz. a repülőgépes kirándulás részvevői december 29. és január 5. között ismerkednek meg a francia főváros látnivalóival és tesznek kirándulásokat párizs környékére, a szilvesztert pedig valamelyik színvonalas párizsi szórakozóhelyen töltik el.

a társasutazásra az ibusz bajcsy zsilinszky ut 18 alatti, bartók béla uti és mártírok utjai, valamint nagyobb vidéki irodái fogadnak el jelentkezéseket./mti/

--

bb. 16. az ötvenedik őszön huzza a hálót a tiszta-vidék egyik leg-
idősebb halásza

vid/kz/ká/a/ la

1964. szeptember 2.

az alcsiszigeti holt-tiszaág több négyzetkilométeres víz-
felületére a hét elején kivonultak a szolnoki felszabadulás halá-
szati termelőszövetkezet tagjai és megkezdtek az őszi lehalásztást.
a több mint 1 600 négyzetméter nagyságu óriás háló huzásánál ott
segédkezik idős kovács sándor nyugdíjas halász is, aki az idei
őszön éppen ötvenedszer vesz részt ebben a munkában. az évforduló
érdekessége, hogy emlékezte szerint a munkában töltött fél év-
század alatt még soha, egyetlen alkalommal se kezdődött ilyen
korán az őszi lehalásztás./mti/

--

bb. 17. a 18. kerületi népfront bizottság a fiatalokért

i/di/mé/a/-cz

1964. szeptember 2.

a 18. kerületi népfront-bizottság őszi-téli programjában
jelentős helyet kapott az ifjúságvédelem. folytatják a nevelési
tanácsadások jól bevált, népszerű sorozatát, amelyen pedagógusok
fogadják a szülőket, s adnak utbaigazítást, felvilágosításokat
kérdéseikre. vasárnaponként bábműsorokat rendeznek a legkisebbek-
nek, a nagyobb, a serdülő gyerkeket pedig ifjúsági klubdelutánokon
látják vendégül. ezenkívül elhatározták, hogy a népfront aktivis-
táinak egy-egy csoportja estéről-estére rendszeresen végig-
járja a kerület szórakozóhelyeit és megnézi: megtartják-e a fia-
talokra vonatkozó rendelkezéseket./mti/

--

-8-

8,55/m

9.05

MR

bb 18. jereváni érdeklődés a romanid nyelv iránt

vid j-lm sr

1964. szeptember 2.

a világ számos helyéről kapott már leveleket az új
nemzetközi műnyelv alkotója, dr. magyar zoltán debreceni közép-
iskolai nyelvtanár. a romanid, az új műnyelv, amely a román
nyelvekre épül, világszerte érdeklődést váltott ki. újabb
tengerentúli érdeklődéseken kívül a jereváni egyetemről is írtak
levelet a nyelv alkotójának. a jereváni egyetem filológiai
intézete ismertetőt kért a romanid nyelvről, amelynek anyaga már
utban van a szovjetunióba./mti/

--

bb 19. tolna megyei székely népmesék nyomdában

vid j-lm sr

1964. szeptember 2.

kelemen zoltán, a szekszárdi helyiipari tanulóiskola
tanára összegyűjtötte a tolna megyében élő székelyek népmeséit
és mondáit. felkereste az ősi meséket még ismerő idősebbeket,
köztük nagy istvánnét tavelen, szentes menyhértet zombán, mezei
annát bátaszéken. a meséknek, így például a mirkó királyfinak
több változatát magnószalagon is megörökítette.

a székely népmeséket most a tolna megyei tanács megjelen-
teti a kulturális intézmények részére. az összeállítást dégh linda
néprajztudós, az eötvös loránd tudományegyetem docense lektorálta.
/mti/

--

bb 21. bekapcsolták a központi gőzhálózatba a ganz-mávagot

i sl/sk-lm vg

1964. szeptember 2.

a kőbányai fűtőerőmű és az orczy-tér között többkilométeres
gerincvezetékét fektettek le, s a fogadóállomás üzembehelyezése
után most a ganz mávagot is bekapcsolták a központi gőzhálózatba.
óránként 10 tonna gőzt kap a gyár, amit jelenleg ipari célra,
gőzkalapácsok üzemeltetésére, vagonok szárítására használ fel.
a legrosszabb hatásfoku kazánokat leállították, néhány kazán
azonban továbbra is működik, mert a gyár óránkénti gőzszükséglete
eléri a 25 tonnát, ez jóval több, mint amennyit kőbányáról kap.
szó van arról, hogy a télre a jelenleginél több gőz érkezik az erő-
műtől, így a műhelyek, az üzemi fürdők fűtése is lényegesen ja-
vult. akkor is jobb lesz a gyár téli fűtési helyzete a tavalyinál,
ha a jelenlegi szinten marad a központi gőzszolgáltatás, mert
legrosszabb esetben a hideg napokon ismét üzembehelyezik a most
leállított kazánokat./mti/

--

- 9 -

9.25/e

MR

bb. 20. az x-család vezérlő az új szerszámgépeket

1/sl/tr/a/vg

1964. szeptember 2.

szerszámgépipari művek esztergagépgyárában új részleg kezdte meg működését, ahol valamennyi munkautalvány és bizonylat jelzése x-szel kezdődik. a különleges jelzés minden eddigitől eltérő új gyártmányosorozatot, modern automatikákat jelent, amelyek különböző gépekbe építve helyettesítik az ember munkáját.

az x-m-c-v például a hagyományos esztergapadot is alkalmassá teszi a mintaként elkészített alkatrészek másolására, mintegy sokszorosítására. az x-c-e automatika az esztergaszánt előre meghatározott ütemben gyorsítja, vagy lassítja, az x-a-e az alkatrészeket önműködően adagolja, míg az x-b-a meglévő szerkezet a befogást automatizálja.

az x. automatikacsalád tagjait először a szerszámgépipari művek váci uti gyáregysége használja fel, az egyébként is kitűnő tulajdonságairól nevezetesen e-400-as esztergapad további korszerűsítésére. ezt az esztergapadot már a világ minden részén ismerik, még a japán szakemberek is nagy elismeréssel nyilatkoztak róla. automatikákkal felszerelve tovább növekszik értéke, befogó és adagoló szerkezete automatikusan működik majd és a rendelők kívánságára az x-m-c-v nevű másoló szerkezettel is felszerelik. a korszerűsített gép nevét eu-400-ra változtatja és szorosán illeszkedik majd az eu-500-as és eu-630-as típusú esztergagépcsaládba, mint annak legkisebb tagja.

a géphez való automatikák most megkezdődött gyártása egyelőre kísérleti jellegű. a próbasorozat sikeres elkészítése után azonban még az idén hozzákezdenek a nagyüzemi gyártáshoz is. /mti/

bb. 22. magyar gyujtózsinór robbantanak az iráni és az indiai bányákban

vid/tné/a/szf

1964. szeptember 2.

a veszprém megyei peremartoni ipari robbanóanyaggyárban gyártják a bányákban használatos gyujtózsinorokat. a kőzet és szénrobbantásoknál ugyan már a legtöbb helyen elektromos gyujtást alkalmaznak, de még mindig nélkülözhetetlen a hagyományos anyag. az expormegrendelések az utóbbi időben növekednek, különösen a keleti országokban. használják előszeretettel a magyar gyujtózsinórt. a veszprém megyei üzem a legnagyobb mennyiséget eddig Iránba küldte. nagyobb tételt rendelt India is. eddig összesen 240 000 métert szállított el az üzemből a külkereskedelmi vállalat. /mti/

9.35/e

- 10 -

bb. 23. a magyar komlótermesztés történetében eddig páratlan terméseredmények bolyban

vid ká/tr-lm la

1964. szeptember 2.

a bolyi állami gazdaságban, az ország legnagyobb és legjobb komlótermelő üzemében, másfélszáz holdon szüretelik a „sör fűszerét”, az ültetvényeken olyan termést takarítanak be az idén a tobozszedő asszonyok, amely példa nélkül áll a magyar komlótermesztés történetében. a cseh fajta öt és fél, a mezőhegyesi fajta öt és a francia fajta nyolc mázsa tobozt adott, illetve ad holdanként. helyenként nem is bírták el a tartóhuzalok a nagy termést és leszakadtak a szokatlan súly alatt. a kimagasló terméseredmények részben a kedvező - erősen csapadékos - nyári időjárásnak köszönhetőek, részben a gazdaság komlótermesztő agronómusa, cseh sándor által kidolgozott új termesztéstechnikai módszernek, a fiatal szakember ugyanis tövenként - a szokásos két inda helyett - hármat, illetve négyet vezetett fel a drótokra, aminek révén 25-30 százalékkal fokozta a termés hozamokat.

a komlótobozokat a gazdaság három nagy szárítóüzemében szárítják, tartósítják és folyamatosan szállítják a feldolgozó iparnak. boly az idén a pécsi, a nagykanizsai és a kőbányai sörgyárat látja el komlóval, összesen 900 mázsa tobozt ad át a gyáraknak, ez 150 mázsával haladja meg az eddigi legnagyobb - 1962-es - termés hozamot. a sörgyárak szakemberei meglepéssel nyilatkoztak a gazdaságból eddig beérkezett komló minőségéről. /mti/

bb. 24. muzeumot rendeznek be az egykori telkibányai porcelángyárban

vid j-lm sr

1964. szeptember 2.

ipartörténeti szempontból is érdekes muzeum megnyitását tervezik a borsod megyei telkibánya községben. a múlt század elején a környező hegyek két kincsenek, a fának és a kaolinnak gazdaságos felhasználására a sárospataki vár és a regéci birtok akkori ura porcelángyártó üzemet alapított a faluban. az egyetlen helyi-térségi álló, kezdetleges szerszámokkal felszerelt műhelyben igen tetszetős, kézi festésű mintákkal díszített edényeket, tálakat, kancsókat és más porcelántárgyakat készítettek, amelyeket ponyvás szekereken szállítottak eladásra az alföldi és dunántúli vásárookra. a regéci, majd később telkibányai felirattal ellátott termékek nem bírták felvenni a versenyt a finomabb kivitelű osztrák és cseh porcelánnal, s emiatt az észak-magyarországi kisüzem a 20. század elején megszűnt. a boltíves műhely azonban még ma is áll, és az ott készült legszebb porcelántárgyakat a hazai muzeumokban gyűjtötték össze. a borsod megyei tanács és a miskolci herman ottó muzeum most úgy határozott, hogy a hajdani porcelángyártó üzemet rendbehozatja, és abban állandó jellegű kiállítást nyit. az idén már telkibánya környékén a lakosságtól mintegy 400 - egykori üzemben készített kézi festésű kancsót és más porcelán dísművet vásároltak a kiállítás részére. az egykori üzemet pedig az őszi hónapokban állítják helyre, és a telkibányai „porcelánmuzeumot”, tavasszal adják át rendeltetésének. /mti/

9.45/e

- 11 -

bb. 26. cigányputri helyett tiszta udvar, rendes ház

vid/j/a/-cz

1964. szeptember 2.

Borsod megyében hejőkeresztúr község ezer lakosának 15 százaléka cigány. a cigány elnevezés ma már nem elmarasztaló ebben a kis borsodi faluban sem. a multhoz viszonyítva helyzetük gyökeresen megváltozott. a munkabírók állásban vannak, rendszeresen dolgoznak. többen közülük a közeli tiszapalkonyai üzemekben, a diósgyőri gyárban, a miskolci vállalatoknál vagy a helyi kavicsbányában. keresetükből a család eltartása mellett arra is tellett, hogy a helyi tanács által juttatott telken vagy a régi putrik helyén - részben a maguk erejéből, részben öp-kölcsönrel - a falu valamennyi cigány családja egészséges házat építhetett. a házak mellett virágoskertek, a szobákban rendes butorok vannak, rádió s néhány helyen televízió. számos cigány család házára is felkerült a „tiszta udvar”, - rendes ház,, feliratu tábla. részük van nekik is, hogy a falu a járási tisztasági versenyben a legjobbak közé került.

a cigányoknál nemcsak a külsőben, hanem egyéb vonatkozásban is döntő fordulat következett be. a pedagógusok odaadó munkájának köszönhető, hogy megszűnt náluk az analfabétizmus. az 50 éven aluliak mind irnak, olvasnak, s valamennyi iskolaköteles cigánygyermek a helyi általános iskola tanulója. az új tanévben is mintegy 50 cigánygyermek kezd meg, illetve folytatja a tanulást.
/mti/

--

bb. 27. megkezdték a higanyoxidos elemek gyártását

vid/gö/a/szf

1964. szeptember 2.

a távköziési kutató intézet segítségével, a mechanikai művekben megkezdték a higanyoxidos elemek gyártását.

az új terméket nemcsak a zsebrádiók, hanem a nagyothalló készülékek és a kisebb elektronikus berendezéséhez is lehet majd használni. előnye, hogy a hazánkban eddig gyártott szárazelemeknél sokkal tovább tárolható és nagyobb az élettartama. az egyik felhasználó, a székesfehérvári villamossági, televízió- és rádiókészülékek gyára a hazai higanyoxidos elemek kipróbálása után meglelégedéssel nyilatkozott. a kis rádiók ugyanis 75-80 órát működtek az új típusu telepekkel.

a mechanikai művekben most a higanyoxidos elemek mintasorozatát készítik. a tervek szerint nagyüzemi sorozatgyártáshoz még ebben az évben hozzálátnak./mti/

--

9.52/e

- 12 -

HR

bb 25. hogyan élnek ma, s hogyan éltek régen a kiskunsági tanyák lakói?

vid j-lm sr

1964. szeptember 2.

a felszabadulás előtt kiskunhalas város lakóinak mintegy a fele - körülbelül 17 000 ember - tanyákon lakott. az utóbbi években errefelé szűnőben van az az életforma, de még mindig egy nagyobb falura való parasztcsalád él a városhatárban. a kiskunhalasi tanyavilág embereinek hagyományos életmódját, a tanyák történetét most felkutatják. ehhez az érdekes munkához járó ákos, kiskunhalasi muzeumigazgató vezetésével a nyáron kezdtek hozzá. a több száz tanyából eddig már harminchetet felkerestek. a két-három évre tervezett kutatást - amely a legapróbb részletekig felfedi majd a tanyák „titkait”, úgy akarják elvégezni, hogy az összegyűjtött adatokból elkészülő majdani szociográfia-monográfia eleven, hiteles képet nyújtson a házak remetéiről, a tanyákról. a kutatók többen között olyan érdekes kérdésekre keresnek választ, hogy a mostani tanyasiak elődeit, dédapáit és ükapáit mi készítette annakidején a pusztai letelepedésre, hogyan éltek a tanyasiak a század első felében, s hogyan élnek most, miért ragaszkodnak közülük olyan álhathatosan még ma is a tanyai élethez. ezenkívül összeírják a különböző tanyatípusokat, a házak és a gazdasági épületek fekvését, korát, s felméri a jelenlegi művelődési, szórakozási lehetőségeket./mti/

--

bb 31. szeptember 29-én és 30-án történeti konferencia nyíregyházán

vid j-lm sr

1964. szeptember 2.

a magyar történelmi társulat kelet-magyarországi csoportja és a magyar tudományos akadémia agrártörténeti bizottsága szeptember 29-én és 30-án történeti konferenciát rendez nyíregyházán. a tanácskozáson paraszti eredetű források felhasználása az agrártörténetírásban, és különleges növénykultúrák kialakulása a magyar mezőgazdaságban a kapitalizmus korában - címmel két tudományos előadás hangzik el, továbbá ankétot tartanak a földmunkás- és szegényparaszt-mozgalmak magyarországon 1848-1948 című könyvből. az előadásokat vita követi. a résztvevőknek tanulmányi kirándulást rendeznek az egyik mezőgazdasági nagyüzembe./mti/

--

10,00/m

- 13 -

HR

bb. 28. két új törpevizmű vas megyében

vid/lk/a/szf

1964. szeptember 2.

a vas megyei községek fejlesztési terveiben központi helyet foglal el a jó ivóvizellátás. először a járási székhelyek és a nagyobb falvak vállalkoznak törpevizművek építésére. csepregen és körmenden most kezdte meg működését új törpevizmű. mindkét helyen a lakosság nagyértékű társadalmi munkával járult hozzá a vízmű építéséhez.

elkészült a vasvári és a szentgotthárdi törpevizmű terve is. ezek előreláthatólag jövőre adnak vizet a két járási székhely lakóinak./mti/

-. -

bb. 29. korszerű metánmérő műszereket kaptak a tatabányai bányák

vid/tné/a/szf

1964. szeptember 2.

a tatabányai bányákban új szovjet műszer segít a metángáz elleni védekezésben. a hazai bányákban a leggyakoribb metánmérő a benzín biztonsági lámpa. ezzel ellenőrzik meghatározott időnként a bányászok a munkahelyek levegőjét. a lámpa szabálytalan kezelése azonban sok veszéllyel jár.

a zártrendszerű szovjet metán-interferométer elnevezésű műszer nem benzinnel működik, kis lámpáját három voltos elem táplálja. az új műszer nemcsak biztonságosabb, hanem pontosabb is, mint a benzínlámpa. kimutatja a levegő 0,1 százalékos metángáz tartalmát is, míg a benzínbiztonsági lámpa az 1 százaléknál kisebb metán jelenlétét nem jelzi. előnye az is, hogy olyan kis réseken, nyílásokon is mérhetnek vele, ahová a benzínlámpa nem fér be. minden tatabányai bányára kapott egy-két metáninterferométert. kezelésével mérnököket, technikusokat biztalt meg./mti/

-. -

bb. 30. szelekció a bakonyi bükkösökben

vid/ká/tr/a/la

1964. szeptember 2.

a bakony-vidék őshonos bükköseiben az erdészeti kutató intézet ugodi kísérleti telepének szakemberei megjelölték azokat az értékes fákat, amelyek ugyanazon adottságok mellett kiválóan fejlődnek. több mint 1600 fát figyeltek meg az elmúlt három évben, és megállapították, hogy azok az egyedek, amelyek később hajtának rügyet, sokkal jobb minőségűek, mint a korán hajtók. husz százalékkal nagyobb fatömeget nevelnek, ellenállóbbak a betegségekkel szemben és csak ritkán hajlamosak a szabálytalan növekedésre. az ugodi kísérleti telep munkatársai az ősi bükkösökből szelektálással válogatják ki az ipari célokra legalkalmasabb későnfakadó fákat, s a jövőben csak ezeket szaporítják./mti/

-. -

10,03/m

- 14 -

MB

bb. 32. tanulmányi ösztöndíj községfejlesztési alapból

vid/j/a/sr

1964. szeptember 2.

szolnok megyében új rovatot nyitottak a községfejlesztési alap számláján: a lakosság által befizetett falu és városfejlesztési hozzájárulás tekintélyes hányadát szakemberképzésre fordítják. az új tanévben mintegy 70 kitűnő és jó előmenetelű diák tanul egyetemeken, főiskolákon, szaktechnikumokban a városok, községek ösztöndíjának segítségével. a megyében elsősorban orvosokban, pedagógusokban, mezőgazdasági szakemberekben van hiány, ezért ezekre a szakokra küldték a fiatalokat. a tanácsok szerződést kötöttek a tanulmányi ösztöndíjban részesülő diákokkal: a diploma megszerzése után visszatérnek szülőfalujukba, városukba és a tanács által meghatározott, képességeiknek megfelelő munkakört töltik majd be. a szolnoki városi tanács hat ösztöndíjast „patronál”, az új tanévben. a tiszajenői község tanács két fiatalnak folyósít havonta rendszeres tanulmányi támogatást. a község pénzén nevelik a szakember utánpótlást karcagon, mezőturon és kisujszálláson is. a községfejlesztési alapon kívül még további mintegy száz felsőfokú oktatásban résztvevő fiatalnak szavaztak meg tanulmányi ösztöndíjat szolnok megyében./mti/

-. -

bb. 33. sárpilisen

vid/j/a-/cz

1964. szeptember 2.

népi zenekar alakult újjá dóczi pistának, a fiatal primásnak vezetésével. a hagyományos falusi zenekarban csak a primás és a brácsás hivatásos zenész, a többiek dolgozók - munkások, parasztok./mti/

-. -

bb. 34. százötvenezer színesfém csapágy mezőgazdasági gépekhez

vid/lk/a/szf

1964. szeptember 2.

a traktorokhoz, különböző mezőgazdasági erőgépekhez szükséges színesfém, ugynevezett ólombronz csapágyak előállítására új öntőde épül a miskolci mezőgazdasági gépjavitó vállalatnál. az öntődeben a terv szerint egy kemencével az év utolsó negyedében megkezdik a próbagyártást. jövőre mintegy 20 millió forint értékben több mint százötvenezer ólom-bronz csapágy készül majd az öntődeben az ország mezőgazdasági gépjavitó üzemei részére./mti/

-. -

10,10/m

-15-

MB

bb 75. új készülék az elakadt mélyfúrási csövek megmentésére

vid lk-lm szf

1964. szeptember 2.

geológiai kutatások közben nem egyszer megesik, hogy a mélyben elakadnak az értékes csövek és nem tudják őket a megszokott módon a felszínre vontatni. Ilyenkor különleges mentőkészüléket alkalmaznak, amely erőteljesen mozgatja a nedvességtől megduzzadt kőzetekben fogvatartott csővezetéket és általában ki is szabadítja. ez a művelet azonban hosszadalmas. műszakonként legjobban eseten is csak nyolc méter csövet húzhatnak ki, s ráadásul nem mindig sikerül a mentés.

a várpalotai dunántúli kutató-furó vállalat szakemberei most újfajta mentőberendezést próbáltak ki, amely teleszkóppal működik és minden eddigi szerkezetnél megbízhatóbb. szinte az emberi karok mozgását utánozva huzza ki a földből az elakadt értékes csöveket és képes arra, hogy egy órai munkát négy perc alatt végezzen el. a sikeres próbák után már üzemszerűen használják a mentőberendezést. minden területen sikerült vele csökkenteni a veszteségeket. /mti/

...-

bb 36. több mint 3650 ismeretterjesztő előadást tart a tit zalaiban

vid j-lm sr

1964. szeptember 2.

a tit zala megyei elnöksége jóváhagyta a szervezet éves munkatervét. fő céljának továbbra is az ismeretterjesztést vallja, de évről-évre nagyobb arányban kap helyet a munkatervben a különféle szakmai oktatás. a jövő év őszéig - széleskörű aktivizálásával - 3650 ismeretterjesztő előadást tart a megyében a szervezet. különböző előadássorozatok - szabadegyetemek, szülők akadémiaját - 158 községben, illetve helyen tartanak. idén első alkalommal szervezik a járási tanácsstagok akadémiaját, amelyen általános közigazgatási tudnivalókkal ismerkednek a tanácsstagok. a szervezet oktatási programjának másik pontja szabadegyetem a tsz vezetőknek, itt üzemszerű szervezéssel, igazgatással és jogi kérdésekkel ismerkednek a termelőszövetkezeti vezetők.

a megye lakossága körében az eddiginél is nagyobb az érdeklődés a nyelvoktatás iránt. a tit nyelv tanfolyamain a közeli napokban 10 idegen nyelv tanulását kezdik meg kezdő és haladó fokon. /mti/

...-

10, 15/m

-16-

10.15. m

bb 37. a gépipari tudományos egyesület a győri műszaki egyetemért

vid lk-lm szf

1964. szeptember 2.

a gépipari tudományos egyesület győri szervezete 1965-ben műszaki napokat rendez. az országos jellegű ünnepség - és előadás-sorozatot 3-4 napra tervezik. a tárgysorozaton fontos helyet foglal el a győri műszaki egyetem építésének ügye. a gte minden rendelkezésre álló eszközzel elő akarja segíteni a győri műszaki egyetem megalapítását. külön munkabizottságot is alakít, hogy felmérje, miképpen egészíthetik ki az egyetem tanszemélyzetét helyi erőkkel. a szóba jöhető előadókról katasztert állítanak fel és jóelőre gondoskodnak képzésükről. a győri műszaki napok napi-rendjére tűzik még a városfejlesztési terveket, tekintettel arra, hogy az egyetem felépítése nagy hatással lesz a város fejlődésének irányára. a gte szükségesnek tartja, hogy ezt a kérdést tudományosan vitassák meg. /mti/

...-

bb 38. megkezdődött az iskolákban a tanítás

1 vt/gk-lm bs

1964. szeptember 2.

szerdán mintegy 7000 általános és középiskolában megkezdődött a tanítás. a két iskolatípusban a nappali tagozaton csaknem 1,700.000 diák tanul. az első két hétben - a hagyományoknak megfelelően - általában az előző évi tananyagot ismétlik a gyerekek, majd szeptember második felében kezdik meg az új anyag tanulását.

az általános iskolákban az első tanítási napon megkezdtek a tankönyvek szétosztását is. a tankönyvellátás mind a budapesti, mind a vidéki iskolákban általában jó, a könyvek csaknem minden tanintézetbe kellő időben és mennyiségben érkeztek meg, csupán néhány helyről jelezték, hogy a nevelői példányokat nem kapták meg. vidéken a középiskolai tankönyveket csaknem mindenütt az iskolában kapják meg a diákok. néhány, a szakközépiskolások részére készült könyv csak később lát napvilágot.

a következő napokban egyébként valamennyi általános és középiskolában összeülnek a szülői munkaközösségek választmányai, hogy megbeszéljék munkatervüket. még szeptemberben minden iskolában összehívják az első osztály-szülői értekezleteket is. /mti/

...-

10.20/a

- 17 -

10.20. a

bb 35. új készülék az elakadt mélyfurási csövek megmentésére

vid lk-lm szf

1964. szeptember 2.

geológiai kutatások közben nem egyszer megesik, hogy a mélyben elakadnak az értékes csövek és nem tudják őket a megszokott módon a felszínre vontatni. ilyenkor különleges mentőkészüléket alkalmaznak, amely erőteljesen mozgatja a nedvességtől megduzzadt kőzetekben fogvatartott csővezetékét és általában ki is szabadítja. ez a művelet azonban hosszadalmas. műszakonként legjobb esetben is csak nyolc méter csövet húzhatnak ki, a ráadásul nem mindig sikerül a mentés.

a várpalotai dunántúli kutató-furó vállalat szakemberei most újfajta mentőberendezést próbáltak ki, amely teleszkóppal működik és minden eddigi szerkezetnél megbízhatóbb. szinte az emberi karok mozgását utánozva húzza ki a földből az elakadt értékes csöveket és képes arra, hogy egy órai munkát négy perc alatt végezzen el. a sikeres próbák után már üzemszerűen használják a mentőberendezést. minden területen sikerült vele csökkenteni a veszteségeket./mti/

...-

bb 36. több mint 3650 ismeretterjesztő előadást tart a tit zalaiban

vid j-lm sr

1964. szeptember 2.

a tit zala megyei elnöksége jóváhagyta a szervezet éves munkatervét. fő céljának továbbra is az ismeretterjesztést vallja, de évről-évre nagyobb arányban kap helyet a munkatervben a különféle szakmai oktatás. a jövő év őszéig - széleskörű aktívahálózatával - 3650 ismeretterjesztő előadást tart a megyében a szervezet. különböző előadássorozatokot - szabadegyetemeket, szülők akadémiáját - 158 községben, illetve helyen tartanak. idén első alkalommal szervezik a járási tanácsstagok akadémiáját, amelyen általános közigazgatási tudnivalókkal ismerkednek a tanácsstagok. a szervezet oktatási programjának másik pontja szabadegyetem a tsz vezetőknek, itt üzemszerűen, igazgatással és jogi kérdésekkel ismerkednek a termelőszövetkezeti vezetők.

a megye lakossága körében az eddiginél is nagyobb az érdeklődés a nyelvoktatás iránt. a tit nyelvtanfolyamain a közeli napokban 10 idegen nyelv tanulását kezdik meg kezdő és haladó fokon.
/mti/

...-

10, 15/m

-16-

10.10.1964

bb 37. a gépipari tudományos egyesület a győri műszaki egyetemért

vid lk-lm szf

1964. szeptember 2.

a gépipari tudományos egyesület győri szervezete 1965-ben műszaki napokat rendez. az országos jellegű ünnepség - és előadás-sorozatot 3-4 napra tervezik. a tárgysorozaton fontos helyet foglal el a győri műszaki egyetem építésének ügye. a gte minden rendelkezésre álló eszközzel elő akarja segíteni a győri műszaki egyetem megalapítását. külön munkabizottságot is alakít, hogy felmérje, miképpen egészíthetik ki az egyetem tanszemélyzetét helyi erőkkel. a szóba jöhető előadókról katasztert állítanak fel és jóelőre gondoskodnak képzésükről. a győri műszaki napok napirendjére tűzik még a városfejlesztési terveket, tekintettel arra, hogy az egyetem felépítése nagy hatással lesz a város fejlődésének irányára. a gte szükségesnek tartja, hogy ezt a kérdést tudományosan vitassák meg./mti/

...-

bb 38. megkezdődött az iskolákban a tanítás

i vt/gk-lm bs

1964. szeptember 2.

szerdán mintegy 7000 általános és középiskolában megkezdődött a tanítás. a két iskolatípusban a nappali tagozaton csaknem 1,700.000 diák tanul. az első két hétben - a hagyományoknak megfelelően - általában az előző évi tananyagot ismétlik a gyerekek, majd szeptember második felében kezdik meg az új anyag tanulását.

az általános iskolákban az első tanítási napon megkezdték a tankönyvek szétosztását is. a tankönyvellátás mind a budapesti, mind a vidéki iskolákban általában jó, a könyvek csaknem minden tanintézetbe kellő időben és mennyiségben érkeztek meg, csupán néhány helyről jelezték, hogy a nevelői példányokat nem kapták meg. vidéken a középiskolai tankönyveket csaknem mindenütt az iskolában kapják meg a diákok. néhány, a szakközépiskolások részére készült könyv csak később lát napvilágot.

a következő napokban egyébként valamennyi általános és középiskolában összeülnek a szülői munkaközösségek választmányai, hogy megbeszéljék munkatervüket. még szeptemberben minden iskolában összehívják az első osztály-szülői értekezleteket is./mti/

...-

10.20/a

- 17 -

10.10.1964

bb 39. felrobbant a „játékszer”,

Lk-Lm bs

1964. szeptember 2.

a csepeli mars utca 4. szám alatti lakásában horváth gyula 44 éves műszaki ellenőr súlyos sérülést szenvedett. a sérült nátriumból és vörös foszforból robbanó golyókat gyurt össze 12 éves gyula nevű fia részére. a „játékszer”, azonban a dörzsölés hatására az apa kezében felrobbant és mindkét kezéről négy-négy ujját leszakította. a mentők a koltói anna kórházba szállították. állapota súlyos, nem életveszélyes. a konyha berendezésében körülbelül 500 forint anyagi kár keletkezett. a robbanóanyag származására vonatkozóan és a felelősség megállapítása érdekében a 21. kerületi kapitányság nyomozást rendelt el./mti/

bb 40. a máv vezérigazgatósága

gk-lm bs

1964. szeptember 2.

közli az utazóközönséggel, hogy a gyékényes - kaposvár vonalon folyó hidépítési munkák miatt 1964. szeptember 16-17-18-án a dombóvárról 6 óra 22 perckor induló 4022 számú és a gyékényesről 11 óra 23 perckor induló 4025 számú személyvonatoknál az utasforgalmat csurgó és szenta állomások között autóbusszal bonyolítják le./mti/

bb. 41. közlekedési balesetek

Lk/a/bs

1964. szeptember 2.

mészáros józsef 84 éves nyugdíjas budapesti lakos a 9. kerület ferenc körút 20. szám előtti villamosmegállóban egy mozgó 4-es villamos elé lépett. súlyos, életveszélyes sérüléssel szállították kórházba.

pető attila 33 éves vegyészmérnök, budapesti lakos a múzeum körúton figyelmetlenül, nem a kijelölt gyalogátkelőhelyen haladt át az uttesten és egy személygépkocsi elütötte. súlyos, sérüléssel szállították kórházba.

/ folyt.köv./

11.05/a

- 18 -

KE

bb. 41./ közlekedési.....1. folyt./a

a 11. kerület szabadság ut és vegyész utca kereszteződésében havelka istvánné 51 éves betanított munkás budapesti lakos figyelmetlenül lépett le a járdáról és egy motorkerékpár elütötte. súlyos sérüléssel került kórházba.

a 13. ker. váci ut és gömb utca torkolatánál hoffman viktor 87 éves nyugdíjas, budapesti lakos figyelmetlenül haladt át az uttesten, a egy személygépkocsi elütötte. súlyos, nem életveszélyes sérülést szenvedett.

a 7. kerület tanács körút és dohány utca torkolatában az fa 33-32 rendszámú tehergépkocsi pótkocsija leszakadt és az elütötte kiss jános 41 éves budapesti lakost, valamint az 5 éves kiss timeát. kiss jános súlyos, a gyermek könnyű sérülést szenvedett. annak ellenére, hogy a vonófej rögzítőjének hibáját már műszakkezdéskor is észlelték, mégis részt vettek a pótkocsival a közúti forgalomban. a felelősség megállapítására a rendőrség folytatja a vizsgálatot.

a 14. kerület erzsébet királyné utja és uzsoki utca kereszteződésében kele györgy 22 éves gépkocsivezető, budapesti lakos az fa 76-31 tehergépkocsival szabálytalanul kanyarodott, s összeütközött egy szabályosan haladó motorkerékpárral. a motorkerékpár vezetője, voitszki attila 26 éves felszolgáló budapesti lakos súlyos, nem életveszélyes sérüléssel került kórházba./mti/

bb. 42. megkezdődött az első magyar levegőszennyeződési - aerosol konferencia

t/tz/Lk/a/bs

1964. szeptember 2.

szerdán a technika házában megkezdődött az első magyar levegőszennyeződési - aerosol-konferencia. a kétnapos tanácskozásra az energiagazdálkodási tudományos egyesület meghívására a hazaiakon kívül tíz külföldi szakember is érkezett ausztriából, dániából, a német demokratikus köztársaságból és nyugat-németországból.

a konferenciát remniczky károly főmérnök, az aerosol munkabizottság vezetője nyitotta meg. felhívta a figyelmet arra, hogy a gyors iparosodás folytán ma már 20 városunk levegőjében lépték túl a tűrhetőség határát a kéndioxid, a korom és más szennyezők.

/ folyt.köv./

12, 10/m

- 19 -

KE

bb. 42./ megkezdődött..... folyt./a

hangsúlyozta: a levegő tisztítása elsősorban a gáz és olajtűzelésre való áttéréssel, illetve a távfűtés elterjesztésével védhető meg. ezt az utat követik a nagy külföldi államok is. a szovjetunióban például már 1958-ban 160 nagyvárosban működött távfűtés. moszkva lakásainak felét, pittsburgban a lakások 99 százalékát földgázzal fűtik. nyugat-németországban viszont egyre inkább a könnyű olajtűzelésre térnek át. nálunk ezen a téren még bőven van tennivaló.

ezután kissé árpád, az országos műszaki fejlesztési bizottság elnöke tartott előadást. utalt arra, hogy 1960-ban az emberiségnek több mint ötöde a nagyvárosok, „mesterséges”, levegőjében él és számítások szerint 2000-ben már az emberiség fele, 3 milliárd ember lesz városlakó. hazánkban a városiakok aránya 1949. évi 36,6 százalékról 1960-ra 39,3 százalékra nőtt.

a „városklíma”, pedig a levegőbe kerülő szennyező anyagok révén - amelyek mellékesen meg is akadályozzák a nap ultraibolya sugarainak a földre érkezését - különböző megbetegedéseket okozhat.

bár az emberi egészségnek okozott károkhoz képest jelentőségükben elenyésznek, mégis súlyosak - évente mintegy 500-600 millió forint-ra tehető - a levegő szennyezettségének azok a következményei is, amelyek például az épületeken, műemlékeken, többek között az országháza kőcsipkén jelentkeznek. ehhez járulnak a korróziós és a növényzetben okozott károk, amelyeket felmérni sem lehet. az almásfüzitői timföldgyár vörös pora például a környező gyümölcsösökben okoz súlyos károkat, inota és ajka környékén néhány év alatt több mint 100 holdnyi fenyőerdő pusztult ki.

a levegőszennyeződés elleni védekezés azonban - hangsúlyozta a omfb elnöke - igen bonyolult feladat, megoldása számos tudományág összefogását igényli. a konferencia egyik legnagyobb jelentősége éppen az, hogy megadja a lehetőséget a különböző területeken dolgozó szakemberek széleskörű véleménycseréjére.

ezután megkezdődtek a szakmai tanácskozások, amelyek csütörtökön is folytatódnak. pénteken a konferencia részvevő tanulmányi kirándulást tesznek a dunántúlon./mti/

..-

12,20/m

-20-

Kle

bb 43. megkezdtek a termelést a győri növényolajgyárban

vid Lk-Lm ki

1964. szeptember 2.

a nyári karbantartás után újra megkezdtek a termelést a győri növényolajgyárban. amíg a napraforgó beérik, import szójababból készítenek olajat belföldi szükségletre. szeptember 20-ig csaknem kétszáz vagon szójababot dolgoznak fel. napraforgómagból körülbelül háromezer vagonra számítanak, valamivel kevesebbre a múlt évinél. a napraforgó olajból az év végéig ötezer tonnát exportálnak nyugati országokba, valamint az nok-ba és csehszlovákiába. az olajgyártási kampány előreláthatólag április végéig tart.

mint minden évben, ezúttal is tovább fejlesztették a technológiát az ország egyik legrégebbi gyárában. a korszerűtlen hengershékek helyett a német demokratikus köztársaságból hozattak korszerű aprító gépet, amely munkásvédelmi szempontból is tökéletes. hamarosan újabb két ilyen hengershéket állítanak üzembe./mti/

..-

bb 44. ezerkétszázharmincegyféle szakmát tanulnak a dunaujvárosi ipari-tanuló intézetben

vid Lk-Lm ki

1964. szeptember 2.

szerdán a műm 316-os dunaujvárosi ipari-tanuló intézetében megkezdődött a tanítás. az idén a múlt évinél háromszázzal több ipari tanuló kezdett, s így az intézetben tanulók létszáma ezerkétszázra növekedett. harmincegyféle szakmára képezik itt a fiatalokat./mti/

..-

bb 45. épül szeged legnagyobb áruháza

vid Lk-Lm ki

1964. szeptember 2.

a csongrád megyei építőipari vállalat megkezdte szeged legnagyobb áruházának alapozását. az ötezernégyszáz négyzetméter alapterületű üzletháznál több különleges építészeti megoldást alkalmaznak. a hatalmas árusítócsarnokot például úgy alakítják ki, hogy tartóoszlopok nem foglalják a helyet, nem zavarják az árusítást. a forgalmat ajtószárnyak sem akadályozzák, ezek helyett ugyanis a télen-nyáron nyitott bejáratoknál hőlégfüggönyöket létesítenek. az eladótér méretei, a forgalomtól függően, variálható pultokkal növelhetők, vagy csökkenthetők. a szegedi új áruházban háromszáz főnyi személyzet szolgálja majd ki a vásárlókat./mti/

..-

12.40/a

- 21 -

Kle

bb. 46. időjárásjelentés

tr/a

1964. szeptember 2.

a meteorológiai intézet jelenti 1964. szeptember 2-án,
szerdán délben:
az évszakhoz képest hűvös idő tovább tart

a kárpát-medence az európai kontinens nagy részére terjedő hatalmas anticiklon déli peremén fekszik és időjárásában még mindig jórészt a földközítengeri ciklonáris hatások érvényesülnek.

hazánkban tegnap az észak-nyugati és észak-keleti megyékben még 4-11 óra között váltakozott a napsütés időtartama, máshol legfeljebb egy-két órán át sütött a nap, vagy egész napon át borult maradt az idő. főként az ország déli felében több helyen volt eső, mennyisége azonban csak a dényugati határszélen érte el, illetve haladta meg a 10 millimétert. mohácson 17, bácsalmáson 19 millimétert mértek. a hőmérséklet napközben általában 17-20 a tartósan borult és esős déli megyékben azonban csak 14-16 fokig emelkedett. ma hajnalban 9-13, az északi határszélen 6-9 fokig hűlt le a levegő. ma délelőtt országsszerte borult volt az idő, többfelé volt újabb eső.

budapesten kedden a hőmérséklet napi középértéke 15.3 fok volt, 3,9 fokkal alacsonyabb, mint a sokévi átlag. ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet 16 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 771 milliméter, gyengén emelkedő irányzatú. a balaton vizének hőmérséklete síófoknál 14 fok.

várható időjárás csütörtök estig: észak-nyugat felől lassan csökkenő felhőzet. főként ma és inkább csak délen néhány helyen kisebb eső. mérsékelt, helyenként élénk északkeleti szél. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet 7-12, legmagasabb nappali hőmérséklet holnap 17-22 fok között.

a duna vízállása budapestnél 197 centiméter. /mtl/

-. -

13.15/Lm

-22-

ML

bb. 50. nagykabátban szedik a cukorrépat a körös-vidéken

vid/káö/tr/a/bs

1964. szeptember 2.

a körösök vidékén éjszakánként hét-nyolc fokra hűlt le a hőmérséklet, de hűvösesek a nappalok is. apró szemű, hideg, szemerkélő eső áztatja a határt. a mezőgazdasági munkát egyelőre nem hátráltatja a rossz idő. hajnalonként többszázán indulnak a cukorrépa földekre, s nagykabátban, melegítőben látnak munkához. a szedés gyorsan halad, a sarkadi és a mezőhegyesi cukorgyár napon-ta mintegy 600 vagon répat vesz át a termelőktől. a mezőhegyesi cukorgyárban csütörtökön kezdődik a feldolgozás. /mtl/

-. -

bb. 52. dr. molnár erik nyilatkozata az interparlamentáris unió 53. üléséről

1/di/gk/a/bs

1964. szeptember 2.

dr. molnár erik, az interparlamentáris unió magyar csoportjának elnöke, a nemzetközi szervezet 53. ülésén részt vett delegáció vezetője, nyilatkozott dosztányi imrének az mti munkatársának az ülésről munkájáról.

- hatvannyolc ország parlamentjének képviselőiben 500 delegátus gyűlt össze koppenhágában az interparlamentáris unió 53. ülésére. többéves megszakítás után ott volt a tanácskozáson indonézia, s tovább növekedett az afrikai, illetve arab országok aránya a testületben. az ülésen megválasztották a végrehajtó bizottság négy új tagját, köztük jugoszláviát is, így a szovjetunióval együtt két szocialista ország foglal már helyet a 11 tagú testületben.

- megemlékeztünk az interparlamentáris unió megalakításának 75. évfordulójáról is. ebből az alkalomból angliá, belgium, dánia, az egyesült államok, franciaország, libéria, olaszország, spanyolország és magyarország - az alapítók - delegációinak vezetői felhívással fordultak az unió nemzeti csoportjaihoz. a felhívás az elmúlt háromnegyed évszázad legjelentősebb eseményeinek tükrében megállapította, hogy az unió eddig lényegében betöltötte hivatását. egyik alapvető célja például az egyesült nemzetek szervezetének életrehozásával valósult meg. a felhívás arra szólítja fel a nemzeti csoportok tagjait, hogy küzdjenek a parlamentek jogainak megőrzéséért. ezzel egyidejűleg szálljanak sikra a vitás nemzetközi kérdések békés rendezéséért, a leszerelésért. e célokért vessék latba befolyásukat kormányaiknál is.

/ folyt. köv. /
14,26/m

- 23 -

ML

bb. 52/ dr. molnár erik.....1. folyt./a

- nyugodt, kiegyensúlyozott s talán minden eddiginél barátságosabb légkörben zajlott koppenhágában a véleménycsere - folytatta dr. molnár erik, a tanácsülés „barométere”, amely mindig érzékenyen jelzi a nemzetközi helyzet változásait - a hidegháború erősödését csakugy, mint az enyhülést - ezuttal kedvező politikai atmoszférát mutatott. ezt tükrözték a határozatok is. a nemzetközi enyhülés és a béke kérdéseivel foglalkozó állásfoglalás egyebek között indítványozza, hogy a tényleges világhelyzetnek megfelelően szelítsék ki az ENSZ biztonsági tanácsának és gazdasági-szociális tanácsának összetételét. felkéri a thant ENSZ-főtűkért, hogy dolgozza ki az általános és teljes leszereléssel egyidejűleg felállításra kerülő nemzetközi haderő előzetes terveit. hangot ad annak a meggyőződésnek, hogy a hágai nemzetközi bíróság csak akkor töltheti be az eddiginél jobban kivatását, ha az ENSZ alapokmánya és a nemzetközi jog szellemében fejti ki tevékenységét.

- az ülészak résztvevői ezenkívül a genfi világkereskedelmi értekezlet határozatainak megfelelően, felemelték szavukat az elmaradott országok gazdasági életének lendítéséért. felszólították a fejlett ipari országokat, hogy nyújtsanak segítséget a gyengén fejlett államok nehézségeinek megszüntetéséhez. segítsék exportjuk bővítését, s ezen belül egyebek között az árak stabilizálásával könnyítsék meg ételmisszer és nyersanyagkivitelük növelését. ugyancsak nemzetközi összefogást, pénzügyi és technikai hozzájárulást sürgettek az elmaradott országokban az analfabétizmus ellen kibontakozó küzdelem támogatására is. mindezek alapján elmondhatjuk, hogy az interparlamentáris unió 53. ülészakának határozatai jó ügyet szolgáltak.

- éppen ezért sajnálatos, hogy két másik javaslat alapján nem született határozat. az egyik, amelyek kilenc afrikai és ázsiai ország terjesztett elő, a dél-afrikai faji megkülönböztetést belyegezte meg, a másik pedig - a lengyel küldöttség indítványa - a vietnami, és a ciprusi kérdés békés rendezésére szólította az érdekelteket. mivel nem szerepeltek az interparlamentáris unió tanácsának ülésén előzőleg elfogadott napirenden, elfogadásukhoz kétharmados többségre lett volna szükség. hiába foglalt tehát mellettük állást a küldöttek többsége, nem kerültek be a határozatok közé.

- delegációnk ezuttal is tevékenyen kivette részét a munkából két felszólalásban fejtette ki véleményét korunk időszerű kérdéseiről, s több javaslatot terjesztett elő az unió következő, kanadai ülészakának napirendjére. egyebek között indítványozta, hogy vitassák meg a fejlődő országok és a tervegazdálkodás című témát. a javaslatok sorsáról később, az unió tanácsának ülésén döntenek - fejezte be nyilatkozatát dr. molnár erik./mti/

--

14.40/a

- 24 -

mti

bb 53. jövőre már 100 ezer hűtőszekrény készül, jön a zajtalan kompresszor - tovább bővül a szervizhálózat - sajtótájékoztató a hűtőgépgyárban

t sl/gk-lm vg

1964- szeptember 2.

a hűtőgépgyár vezetői szerdán jászberényben bemutatták az újságíróknak a háztartási hűtőszekrények gyártását és tájékoztatót adtak eredményeikről, terveikről. elmondották, hogy az igények lényeges növekedése miatt fel kellett emelni eredeti ötéves tervüket. 1961-65 között 150 ezer helyett több mint 240 ezer háztartási hűtőszekrényt gyártanak, ebből csupán 30 000 megy exportra, a többit itthon hozzák forgalomba. ugyanakkor az idén és jövőre mintegy 50 000 hűtőszekrényt hozunk be külföldről. mindez azonban kevés. évekig tartó erőfeszítésekre lesz szükség, hogy a nyári hónapokban is ki tudják elégíteni a vásárlókat.

az idén hazai célokra 63 000 frizsider készül, mintegy 70 százalékkal több, mint tavaly. jövő évi tervük már 100 000 hűtőszekrény, ebből 80 000 kerül itthon forgalomba, s később a termelés tovább fokozódik, mert készül az új szerelőszalag, ahol csupán a 120 literes helyett 80 000-100 000-et tudnak majd gyártani évente. jelentős mennyiségben készül majd a 70 literes lehel is.

a hűtőszekrények minősége ellen különösebb kifogás nincs. 100 közül alig négyen kell utólag kisebb-nagyobb javításokat végezni. több szempontból azonban mégis korszerűsíteni kell a gyártást. erre annál is inkább módjuk van, mert 65 gépészmérnökkel rendelkeznek, ami az összlétszámhoz és az ipar többi ágazatához képest igen kedvező arány. az egri finomszerelvénygyárral együttműködve a jövő év végén megkezdődik az újfajta hűtőkompresszorok gyártása. ez már szinte teljesen zajtalanul működik, sulya és fogyasztása kisebb, teljesítménye és üzembiztonsága viszont jóval kedvezőbb a mostaninál. a hűtőszekrény ajtaja a jövőben a tömítógumi alá rejtett mágneses zárral készül. a műanyagiparral megállapodtak, hogy a hűtőszekrények belső kiképzéséhez a jövőben fehér helyett pasztell színű burkolóelemeket szállítanak.

tovább bővül a szervizhálózat is. jászberényben külön üzemszert szerveztek, ahol kizárólag a javításokhoz készítenek pótalkatrészeket. az első szervizműhelyt - tekintve, hogy a forgalomban levő hűtőszekrények több mint felét a fővárosban és pest megyében vásárolták - budapesten hozzák létre. 1966 második felében korszerű szervizközpont létesül ugyancsak budapesten az erzsébet királyné uton. ugyanakkor 27 vidéki városban szerződést kötöttek szövetkezetekkel és tanácsi vállalatokkal, amelyek bekapcsolódtak a hűtőszekrények javításába. a javítószolgálat már most is kielégítően működik, az estek többségében helyben kijavítják a kisebb hibákat, s a nagyobb javításokat nyolc napon belül elvégzik. a lehetőség szerint azonban ezt a nyolcnapos határidőt is fokozatosan csökkenteni kívánják./mti/

--

14.50/a

- 25 -

1506

Zsolt

bb. 55. bányásznap bélyeget ad ki a posta

1/kf/kf/a/vg

1964. szeptember 2.

a postavezérigazgatóság közli, hogy szeptember 6-án, vasárnap a bányásznap alkalmából 60 filléres bélyeget bocsát forgalomba.
/mti/

--

bb. 56. korszerűsítették a felnémeti mészkörlő üzemet - új kőbányát nyitottak

vid/-lk/a;/ ki

1964. szeptember 2.

szeptember első vasárnapján ünnepélyesen adják át rendelkezésére az utóbbi négy évben több mint ötven millió forintot fordítottak, s így a felnémeti mészkörlő üzemben több mészköport állítanak elő, mint az ország többi üzemében összesen. elkészült a modern felszereléssel ellátott két kilométer hosszú drótkötélpálya, amelynek üzembehelyezésével felére csökkent a bányája és az őrlőmű között a szállítás költsége. a rakodást is géosítással teljesen megszüntették a nevez fizikai munkát.

a kiapadt termelőhelyek pótlására új, nagynyomú mészköbányát nyitottak. az új bányában már megkezdtek a kísérleti termelést.
/mti/

--

bb. 57. fotókiállítás nyílt a bolgár kulturában

k/vt/tné/a/zs

1964. szeptember 2.

bulgária felszabadulásának közelgő 20. évfordulójának alkalmából „20 éves a népi bulgária”, címmel szerdán fotókiállítás nyílt a bolgár kultúra népköztársaság uti helyiségében. a szocialista bulgária iparájának, mezőgazdaságának és kulturájának eredményeit bemutató kiállítást sztojan radev, a bolgár kultúra igazgatója nyitotta meg. részt vettek a megnyitón a külügyminisztérium, a kulturális kapcsolatok intézete, a hazafias népfront képviselői s ott volt a bolgár népköztársaság budapesti nagykövetségének több munkatársa is. /mti/

--

14.50/a.

- 26 -

1308 *Zach*

bb. 47. megnyílt az imex 1964. nemzetközi bélyegkiállítás

1/kf/kf/a/vg

1964. szeptember 2.

szerdán megnyílt a városligetben, a nemzetközi vásár pavilonjaiban rendezett imex 1964. elnevezésű nemzetközi motívum és olimpiai bélyegkiállítás. az imex külföldi vendégeit és a magyar filatelista élet vezetőit horn dezső, a közlekedés és postaügyi miniszter első helyettese üdvözölte. kossa istván, a mabéosz elnöke ünnepélyesen megnyitotta a kiállítást.

ugyancsak szerdán jelent meg a 37. országos bélyegnap alkalmából kiadott ünnepi bélyegsorozat és bélyegblokk. /mti/

--

bb. 48. törlik a kukoricát békés megyében

vid/ká/sk/a/bs

1964. szeptember 2.

békés megyében a mezőhegyesi állami gazdaságban, ahol német anyagból nemesített korai hibridkukoricát termesztenek vetőmag céljára, megkezdődött a termény betakarítása. a csőtörőgépek mindjárt le is morzsolják a friss kukoricát, amit azután a hibridüzembe szállítanak. /mti/

--

bb. 49. zöldellnek az őszi vetések a duna-tisza közén

vid/ká/tr/a/bs

1964. szeptember 2.

a duna-tisza közli szántóföldeken helyenként már zöldellnek a korai vetésű őszi takarmánykorperek, rozsok. az állami és a termelőszövetkezeti gazdaságokban több mint 2 300 holdnyi friss vetést áztat az eső. a neves homoktalajokon most is teljes erővel szántanak a traktorok a rozsvetések alá. naponta 1000-1500 holdon készítik elő az őszi magágyát. a termelőszövetkezeti gazdaságokban a traktorok 57 százaléka két műszakban dolgozik. /mti/

--

bb. 51. teljes üzemen a csávázógépek

vid/ká/tr/a/bs

1964. szeptember 2.

somogy megyében 14 nagyteljesítményű csávázógép látott munkához. először az ősziárpa, majd a kenyérgabona vetőmagot fertőtleníti germizán, cerezán és radozán nevű csávázószerrel. naponta mintegy ötezer mázsa gabona kerül ki a gépekből. a számítások szerint ezer vagon ősziárpa, rozs és búza csáváznak a megye termelőszövetkezeti és állami gazdaságai, az egész vetésterületen fertőzésmentes mag kerül a földbe. /mti/

--

14,05/m

-27-

kek

bb. 54. budapest közvilágításának fejlesztéséről, a házikertek növényvédelméről tárgyalt a fővárosi tanács végrehajtó bizottsága

t hi/sk/e zs

1964. szeptember 2.

a fővárosi tanács végrehajtó bizottsága szerdai ülésén egyebek között a budapesti közvilágítási hálózat 1965. évi fejlesztési tervével foglalkozott. megállapította, hogy 1957. óta tanácsi és minisztériumi keretből több mint 100 millió forintot költöttek a budapesti közvilágítás korszerűsítésére. ennek ellenére még az izzólámpa a legfőbb fényforrás, s a jóval korszerűbb fénycső- és higanygőzvilágítást fővárosszer- te csak körülbelül egyötöd arányban használják. a jövő évi fejlesztési keretből a program szerint szaporítják a fény- csöves, illetve higanygőz lámpatestek számát, negyven nagy fényerejű higanygőzlámpát szerelnek fel például a szilágyi erzsébet fasorban, ugyanilyen fényforrással a római-parton 70 oszlopkart állítanak fel. jobb lesz az utcai világítás a belvárosban is, a peremrészekeken pedig mátyásföld, cinkota, sashalom közvilágítását javítják lényegesen.

foglalkozott a végrehajtó bizottság a budapesti zöldte- rületek növényvédelmével és a házikertek állapotával is. az illetékesek fontosnak tartják, hogy budapest parkjai, lige- tei mellett az egyéb zöldterület - a magántulajdonban lévő házikertek, gyümölcsösök és a hki felügyelete alá tartozó, mintegy 10 000 kertes ingatlan is - minél kulturáltabb, gon- dozottabb legyen, s ápolat környezetével emelje fővárosunk szépségét. ezt eddig is több intézkedés segítette elő, de pél- dával a lakott területeken található gyümölcsösök gondozása nem kielégítő, s főleg a budai oldalon még mindig sok az el- hanyagolt, ápolatlan házikert. jobban meg kell szervezni a gyümölcsösök kártevői elleni védekezést, s megoldásra vár a közterületek, utak, árokpartok, vasuti töltések gyomtalanítá- sa is. a munkát leginkább az akadályozza, hogy nincs elege- dő háti és kézi permetezőgép, a tulajdonosok nehezen jutnak növényvédőszerhez, kevés a gyümölcsfacsemete és a szaporító- anyag. a végrehajtó bizottság utasította a mezőgazdasági osz- tályt, hogy - a többi érintett tanácsi szakigazgatási szerv bevonásával - megfelelő intézkedésekkel segítse elő a zöldte- rületek növényvédelmét, s a hazafias népfrent bizottságaira támaszkodva az érdekelt lakosságot minél nagyobb számban von- ják be a munkába. /mti/

-.-

15.50/-n

-28-

16-2eln!

bb 58. ülést tartott az opus pacis intéző bizottsága és az országos béketanács katolikus bizottsága

tné vm zs

1964. szeptember 2.

az opus pacis intéző bizottsága és az országos béketanács kato- likus bizottsága szerdán együttes ülést tartott. résztvett az ülésen dr. hamvas endre csanádi püspök, a püspöki kar elnöke, kovács sán- dor szombathelyi püspök, kovács vince püspök, a váci egyházmegye apostoli kormányzója, dr. brezanóczi pál, az egri főegyházmegye apostoli kormányzója, dr. beresztóczy miklós c. prépost, az országos béketanács katolikus bizottságának főtitkára, mag béla c. apát, az opus pacis ügyvezető igazgatója, dr. horváth richard, budapesti templomigazgató, a katolikus szó főszerkesztője, peisz lajos, kanonok budapesti általános érseki helytartó, rozsáli menyhért c. apát győri püspöki helynök, mihácz józsef c. apát, váci apostoli kormányzó helynök, dr. rojkovich istván nyiregyházi görögkatolikus püspöki helynök, dr. potyondi imre nagyprépost, a budapesti központi szemi- narium rektora, dr. timkó imre a budapesti hittudományi akadémia dékánja, dr. bacsóka béla, a nyiregyházi görögkatolikus papnevelő intézet rektora és dr. bádi ferenc, c. apát, budapesti plébános.

az ülést dr. hamvas endre püspök, az opus pacis és az országos béketanács katolikus bizottságának elnöke nyitotta meg s hangsúlyoz- ta az aktív munkálkodás szükségességét a békemunkában. ezután mag béla, az opus pacis ügyvezető igazgatója tartott előadást az opus pacis elmúlt évi tevékenységéről. megemlékezett az első és má- sodik világháború kitörésének évfordulójáról, majd betérjesztette a papi békemozgalom további feladatairól szóló programot, amelyet a jelenlévők egyhangulag elfogadtak. /mti/

-.-

bb 59. évadnyitó társulati ülés a békés megyei jókai színházban

vid j vm sr

1964. szeptember 2.

szerdán békéscsabán, a színészklubban tartotta évadnyitó társulati ülését a békés megyei jókai színház. vass károly igazgató- főrendező ismertette az új évad feladatait és bemutatta a társulat- hoz szerződött nyolc új művészt. hangsúlyozta többek között, hogy az elkövetkező előadások kettős jubileum jegyében zajlanak: hazánk fel- szabadulásának 20. és a békés megyei jókai színház megalakulásának 10. évfordulóját ünneplik.

/folyt. köv./
16.40

- 29 -

16.45 2eln!

/bb 59. évadnyitó.....1.folyt./vm

az évad műsorán számos mai témájú darab szerepel. színre viszik többek között cserhalmi imre a reggel mindig visszatér című színművét bemutatják blaha lujza életét ismertető színetár-pongrác: a nemzet csalóánya című operettjét is.

az igazgató elmondotta még, hogy szerződést kötöttek a szegedi nemzeti színházzal. a szomszédos alföldi színházaknak ugyanis igen sok a közös gondjuk, problémájuk, s egymásnak segíteni tudnak. végezetül az igazgató elmondotta, hogy a színházuk felújítása még nem fejeződött be, így a társulat - amely országosan a legtöbb tájékoztatást tartja - igen nehéz körülmények között szerepel a megyeszékhelyen, az építők kulturotthonában tartja majd előadásait./mti/

- . -

bb 60. sajtótájékoztató az ndk kiállítási pavilonjában - az országos mezőgazdasági kiállítás szerdai eseményei

1e/ká/s ká 1964. szeptember 2.

szerdán délelőtt sajtótájékoztatót tartottak az országos mezőgazdasági kiállítás ndk-pavilonjában. franz köhler, az ndk budapesti nagykövetségének sajtóattaséja üdvözölte a sajtó képviselőit, majd günter kötteritzsch, az ndk pavilonjának igazgatója ismertette kiállításuk anyagát.

elmondotta : az ndk pavilonjának azt a rendeltetést szánták, hogy megismertesse a magyar szakembereket, dolgozókat a német demokratikus köztársaság mezőgazdaságának problémáival, eredményeivel, de részvételük a kiállításon azt is célozza, hogy a német szakemberek tanulhassanak a magyar mezőgazdaságtól. ezután néhány jellemző adatot sorolt fel az ndk mezőgazdaságának fejlődéséről. az utóbbi tíz évben a gabona hektáronkénti átlaghozama 22 mázsáról 25-re, a burgonyáé 159-ről 172 mázsára növekedett. egy hektár mezőgazdasági területre 1950-ben 266 kilogramm tej és 48 darab tojás, 1963-ban pedig 772 kilogramm tej, illetve 347 darab tojás jutott. mindebben nagy része van a gépi munka mind szélesebbkörű alkalmazásának, amit jelez, hogy öt év alatt a burgonya betakarításánál 7-ről 86 százalékra, a gabonabetakarításnál 18-ről 63 százalékra növekedett a gépesítés foka. az előadó hangsúlyozta : mezőgazdaságunk további fejlődésének most egyik legfontosabb feltétele, hogy a parasztság mind szélesebb rétegeit vonják be az üzemek vezetésébe, irányításába, azaz hogy jól oldják meg az üzemszervezési feladatokat. ez utóbbi nagy fontossága indokolja, hogy az országos mezőgazdasági kiállításon a német demokratikus köztársaság önálló üzemszervezési pavilont állított fel, amelyben a dahleni „ walter ulbricht „ termelőszövetkezet példáján, plasztikus modell segítségével mutatják be a náluk legjobban bevált üzem- és munkaszervezési módszereket.

/folyt. köv./
16.50/-n

-30-

1711
21

bb 60./ sajtótájékoztató...../ 1.folyt./s

ezután manfred schieritz, a transportmaschinen külkereskedelmi vállalat kiállítási delegációjának vezetője mondotta el, hogy az ndk ugyan hagyományos vendége a magyar mezőgazdasági kiállításoknak, de még egyszer sem vett részt olyan nagyszámú és sokféle géppel, mint az idén. összesen 79 mezőgazdasági gépet mutatnak be, ezek közül 54-et a kgst-országok közös gépkiállításán, huszonötöt pedig önállóan. ezeket az utóbbiakat a magyarországra még nem szállított típusok közül választották ki. bemutatnak végül néhány olyan gépet is, amelyet már a magyar igényeknek megfelelően módosítottak. látható például a magyar mezőgazdaságban elterjedt rs-09-es eszközhordozó traktor nagyobb teljesítményű változata, amit balesetbiztos vezetőfülkével is elláttak.

a tájékoztató előadások után a sajtó képviselői megtekintették az ndk üzemszervezési pavilonját és szabadtéri gépbeutatóját.

x x x

az országos mezőgazdasági kiállítás keretében megrendezett nemzetközi mezőgazdasági könyvkiállítást szerda délelben megtekintette a budapesti diplomáciai testület számos vezetője és tagja. a vendégeket dr. sárkány pál, a mezőgazdasági kiadó igazgatója tájékoztatta a kiállítás anyagáról.

x x x

a szöveosz nemzetközi szövetkezeti szemináriumán résztvett indiai, indonéz és kenyal szövetkezeti vezetők szerdán meglátogatták a 65. országos mezőgazdasági kiállítást./mti /

-.-

bb 61. meghalt dr. torday györgy egyetemi docens

vt/tné/s zs 1964. szeptember 2-

dr. torday györgy egyetemi docens, a budapesti pártbizottság marxizmus-leninizmus esti egyeteme, valamint az építőipari és közlekedési műszaki egyetem filozófiai tanszékének vezetője szeptember 1-én 44 éves korában tragikus hirtelenséggel elhunyt. a magyar szocialista munkáspárt budapesti bizottsága dr. torday györgyöt saját halottjának tekinti. temetéséről később intézkednek./mti /

17.05/s - 31 -

1130 2000

bb 62. Lengyel erdészeti és faipari delegáció érkezett budapestre

1 kz vm ká

1964. szeptember 2.

roman gesingnek, a lengyel népköztársaság erdészeti és faipari miniszterének vezetésével 4 tagú lengyel delegáció érkezett szerdán délután az országos erdészeti főigazgatóság vendégeként a magyar fővárosba. a delegáció fogadására megjelent a ferihegyi repülőtéren dr. balassa gyula miniszterhelyettes, az országos erdészeti főigazgatóság vezetője. a lengyel vendégek 8 napig tartózkodnak Magyarországon, s ez idő alatt hazánk legfontosabb erdészeti és faipari intézményeit látogatják meg./mti/

- . -

bb 63. Liegebe utazott a bartók vonósnégyes

k ol tr vm zs

1964. szeptember 2.

a bartók vonósnégyes szerdán belgiumba utazott. az együttes, amely az elmúlt évi budapesti zenei versenyek díjnyertese volt, részt vesz a szeptember 6. és 12. között megrendezésre kerülő liegei nemzetközi vonósnégyes versenyen. a vonósnégyessel együtt elutazott belgiumba sándor frigyos, a liszt ferenc zeneművészeti főiskola tanára, a verseny nemzetközi zsürijének magyar tagja is./mti/

- . -

bb 64. cink, gumi-aszfalt, gumihabarcs, s két aszfaltréteg kerül az erzsébet hid uttestjére - megkezdődött a hid parti nyílásának aszfaltozása

kf/s vg

1964. szeptember 2.

a látványosabb munkák után a közönség most már, a festésig vajmi keveset lát az erzsébet hid építéséből. pedig a különböző szakemberek nagy erővel dolgoznak, egyebek között szegecselnek, szerelik a gyalogjárókat, a sineket. a „belső” munkák során most ismét jelentősebb eseményhez, az uttest burkolásához, érkezett az építés. jóllehet a hid még tele van az

összeillesztéshez szükséges ballasztot, a parti nyílásnál mindkét oldalon mintegy 600 négyzetméternyi terület már az utburkolók rendelkezésére áll.

/folyt. köv./

17.32/s

18.10/s

- 32 -

bb 64./ cink, gumi-aszfalt.../ 1.folyt./s

az aszfaltutépítő vállalat brigádjai a kedvezőtlen esős idő miatt csak kedden délután láthattak hozzá a különleges aszfalt ut alapozásához. az uttestet először cink réteggel vonták be, s erre ugynevezett gumi-aszfalt máz került. szerdán délután megkezdődött a nyolc milliméter vastagságú gumihabarcs felhordása is. erre háromszoros alapra még mintegy négy centiméteres szemcsés aszfaltot terítenek, végül három centiméter vastagságú öntött aszfalttal vonják be az utat.

az aszfaltozók az időjárástól függően - ha ugyanis esik az eső, a munkát abba kell hagyniok - a héten elkészülnek a pesti parti nyílás burkolásával, s a jövő héten átmennek a budai oldalra. /mti /

- . -

bb 65. ünnepélyes tanévnyitó a szombathelyi tanítóképzőben

vid/vt/tné/s zs

1964. szeptember 2.

a szombathelyi tanítóképző intézetben szerdán tartották a tanévnyitó ünnepséget. szalai lászló, az intézet új igazgatója köszöntötte a tanítójelölteket és a népművelő szak hallgatóit. az 1964-65-ös oktatási évben nappali és levelező tagozaton több mint 500-an tanulnak az intézetben, amely hamarosan 300 személyes új kollégiummal is gazdagodik.

a tanévnyitó ünnepségen gyémánt, illetve arany diplomát adtak át 27 vas és zala megyei nyugdíjas pedagógusnak./mti /

- . -

18.10/s

18.10/s

- 33 -

bb 66. kádár jános fogadta hazánk első nigériai és ghanai
új nagykövetét

gk/s zs 1964. szeptember 2.

kádár jános, a magyar forradalmi munkás- paraszt kormány
elnöke szerdán fogadta kovács zoltánt, hazánk nigériába ki-
nevezett első rendkívüli és meghatalmazott nagykövetét, aki a
közeljövőben utazik állomáshelyére.

ugyancsak szerdán fogadta a kormány elnöke szilvágyi károlyt,
hazánk új, ghanába kinevezett rendkívüli és meghatalmazott nagy-
követét, aki szintén a közeli napokban utazik accrába./mti /

-. -

bb 67. bencze lászló grafikusművész kiállítása a dürer
teremben

áe/tné/s zs 1964. szeptember 2.

szerdán a képcsarnok vállalat dürer termében megnyílt
bencze lászló kossuth-díjas grafikusművész kiállítása. a nagy
érdeklődéssel fogadott tárlaton németh lajos művészettörténész
méltatta a kiállítóművész munkásságát, aki ez alkalommal
harminc művét mutatja be a közönségnek./mti /

-. -

18.14/s

1840 Zsolt

- 34 -

bb 68. bolgár napok a IX. kerületben

tné/s cz 1964. szeptember 2.

a budapesti bolgár kultúra és a hazafias népfront IX.
kerületi bizottsága bulgária felszabadulásának 20. évfordulója
tiszteletére bolgár napokat rendeznek a kerületben. az esemény-
sorozatot magyar-bolgár barátsági esttel nyitották meg. a IX/5-ös
pártkörzet helyiségében megtartott esten sztojan rizov, a buda-
pesti bolgár iskola igazgatója tartott ünnepi beszédet. utána
kulturális műsor következett, majd bolgár színes filmeket veti-
tettek. az eseménysorozat záróünnepélyére szeptember 10-én
kerül sor, amikor a georgi dimitrov kulturotthonban bolgár
vendégművészek adnak ünnepi hangversenyt./mti /

-. -

bb 69. elutazott a lyoni diákfesztiválra az elte művészeti együttese

k áe tné vm zs 1964. szeptember 2.

az eötvös loránd tudományegyetem művészeti együttesének 42
tagú csoportja szerdán franciaországba utazott. az egyetemi népi
tánccsoport és zenekar részt vesz lyonban a második nemzetközi diák-
fesztiválon./mti/ vesz

-. -

bb 70. időjárásjelentés

tné vm 1964. szeptember 2.

a meteorológiai intézet jelenti szeptember 2-án este 19 órakor:

kissé javul az idő

várható időjárás csütörtök estig: lassan csökkenő felhőzet,
valószínűleg már eső nélkül. mérsékelt, helyenként élénk észak-
keleti szél. várható legmagasabb nappali hőmérséklet csütörtökön
17-22 fok között./mti/

-. -

19.20/-n

-35-

1926 Zsolt

bb 71. fogadás a vietnami nemzeti ünnep alkalmából

t bc/tné/s cz

1964. szeptember 2.

a vietnami demokratikus köztársaság függetlensége kikiáltásának 19. évfordulója alkalmából hoang bao son a vietnami demokratikus köztársaság budapesti nagykövete szerdán este fogadást adott a nagykövetségen.

a fogadáson megjelent fehér lajos, az mszmp politikai bizottságának tagja, a minisztertanács elnökhelyettese, nemes dezső, az mszmp politikai bizottságának tagja, a központi bizottság titkára, ajtai miklós, a politikai bizottság póttagja, az országos tervhivatal elnöke, kisházi ödön, az elnöki tanács helyettes elnöke. ott volt a fogadáson az mszmp központi bizottságának, az elnöki tanácsnak és a minisztertanácsnak több tagja, a politikai, a gazdasági és a kulturális élet sok más vezető személyisége. a szívélyes, baráti légkörben lezajlott fogadáson résztvett a budapesti diplomáciai képviselők számos vezetője és tagja is./mti/

--

20.00/-n

-36-

2002 Zoltan

bb 72. fogadás a hazánkban tartózkodó külföldi szövetkezeti vezetők tiszteletére

i kz vm ká

1964. szeptember 2.

szirmai jenő, a szövetkezetek országos szövetségének elnöke szerdán este a margit-szigeti nagyszálló különtermében fogadást adott a szövetség nemzetközi szemináriumán résztvevő indiai, indonéziai és kenyai, valamint a 65. országos mezőgazdasági kiállítás és vásár megtekintésére hazánkba érkezett kelet-és nyugat-német szövetkezeti vezetők tiszteletére. a fogadáson megjelent nánási lászló, az elnöki tanács tagja, a szövetség felügyelő bizottságának elnöke, erdős józsef, az okisz elnöke és a szövetség vezető munkatársai./mti/

- . -

le

21.05/-n

-37-

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I. Béni utca 6. Telefon: 100 400, 260 600
A szerkesztésért és kiadásért a vezetőigazgató felel

m t i b e l f ö l d i h i r e k

1964. szeptember 3.

bb 1. arthur miller, pável kohout és illyés gyula darabjai az állami déryné színház műsortervében

i s hné vm zs

1964. szeptember 3.

az állami déryné színház művészei a fővárosban még nem tartanak előadást, az ország különböző részeiben azonban már a színház nyolc társulata szerepel s a déryné színház épületében megkezdődtek az évad első bemutatóinak próbái is. az évadot baróti-dallos,-eismann: „ bástyasétány 77,„ király-várady-vécsey: „ az igazi,„ és mikszáth-bondy: „ tavaszi rügyek,„ című darabjával kezdik, az utóbbit a legifjabb színházlátogatóknak mutatják be.

a déryné színház további programja is érdekesnek ígérkezik, tervezik például horváth lászló „ viaszrózsák,„ című első színpadi művének bemutatását. illyés gyula is darabot ír a déryné színháznak s felújítják tamási áron „ énekesmadár,„ című vidám játékát.

az idén első ízben mutat be a színház arthur miller darabot: az „ édes fiaim,„ című színművet. műsorra tűzik jókai „ a szerelem boldondjai,„ című regényének színpadi változatát s a tervek szerint oándy lajos fordításában pável kohout „ ilyen nagy szerelem,„ című színművét is előadják. vígopera bemutatóval donizetti „ az ezred lánya,„ című művével is közönség elé lép a társulat, az ifjusági előadások keretében pedig bemutatják mark twain - lászló anna: „ koldus és királyfi,„ című színjátékát./mti/

- . -

-1-

20